

ВОЈНОСТРУЧНИ ИНТЕРВИДОВСКИ ЧАСОПИС

ISSN 0354-3323

УДК 355/359 (051) (497.11)

ГОДИНА XXII

БРОЈ 1/2014.

МИНИСТАРСТВО ОД БРАНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
МЕДИЈА ЦЕНТАР „ОДБРАНА”

Директор

Славољуб М. Марковић, потпуковник

Главни уредник

Драгана Марковић

Одговорни уредник

Милорад Станојевић, мајор речних јединица (тел. 064/80-80-119)

УРЕЂИВАЧКИ ОДБОР

Генерал-мајор *Горан Зековић*, председник одбора; генерал-мајор др *Миодраг Гордић*, заменик председника; генерал-мајор проф. др *Митар Ковач*; генерал-мајор *Милосав Симовић*; генерал-мајор *Млађан Нишевић*; генерал-мајор *Војин Јондић*; бригадни генерал *Предраг Симовић*; пуковник др *Слободан Илић*; пуковник *Стевица Карапанџин*; пуковник *Миле Јелић*; пуковник мр *Миљивоје Пајевић*; пуковник др *Жељко Гајић*; пуковник *Звонимир Пешић*; пуковник др *Раде Славковић*; мајор речних јединица *Милорад Станојевић*, секретар

Ликовно-графички уредник

Мр *Небојша Кујунџић*

Лектор

Добрила Милетић, професор

Коректор

Слађана Грба

Адреса: Браће Југовића 19, 11000 Београд

e-mail: milorad.stanojevic@mod.gov.rs, novi.glasnik@mod.gov.rs,

телефон: 011/33-49-521

Број 1/2014

Часопис излазит ромесечно, рукописи се не враћају.

Претплата и пласман: тел./факс 011/3201-995, факс 011/3241-009

Текући ра чун: 840-312849-56, ПИБ 102116082

Позив на број: 92353

Штампа Војна штампарија, Београд, Ресавска 40б

Насловна страна: снимано: М. АТЛАГИЋ

УВОДНИК

Генерал-мајор *Горан Зековић*

ОБУКА – ОСНОВ ИЗВРШЕЊА МИСИЈЕ И ИЗАЗОВ 5

ВОЈНА ТЕОРИЈА И ПРАКСА

Мајор мр *Саша Јовановић*

МЕЂУНАРОДНЕ БЕЗБЕДНОСТ БЕЗ УПОТРЕБЕ СИЛЕ 7

ВИДОВИ, РОДОВИ

Потпуковник др *Дејан Стојковић*,
мајор *Влада Митић*

МОДЕЛ ПЛАНИРАЊА РАЗВОЈА ЗАСНОВАНОГ НА
СПОСОБНОСТИМА 15

Мајор *Дано Маврак*

СПЕЦИФИЧНОСТИ ОБАВЕШТАЈНЕ ПРИПРЕМЕ ЗОНЕ
ОПЕРАЦИЈЕ У ВАНРЕДНИМ СИТУАЦИЈАМА 35

Потпуковник *Милан Еланков*

НАПРЕДНИ СИСТЕМ КОНТОЛЕ КРЕТАЊА
ПО МАНЕВАРСКИМ ПОВРШИНАМА АЕРОДРОМА 59

Потпуковник *Марио Станковић*

ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТИ
ПРИПАДНИКА ВОЈСКЕ СРБИЈЕ.....81

ОБУКА

Потпуковник мр *Драган Тодоров,*
др *Бранко Бошковић*

ДЕЦЕНИЈА ПРИЈАТЕЉСТВА КРОЗ ВОЈНИ СПОРТ 115

СТРАНЕ АРМИЈЕ

Никола Остојић

РУСКИ ВОЈНИК БУДУЋНОСТИ 135

ВЕСТИ И НОВОСТИ 159

SUMMARY 166

ОБУКА – ОСНОВ ИЗВРШЕЊА МИСИЈЕ И ИЗАЗОВ

Генерал-мајор *Горан Зековић*
Начелник управе за обуку и доктрину

Обука у Војсци Србије представља плански и организовани процес стицања знања, вештина, навика и развијање психо-физичких и интелектуалних способности, као и моралних својстава личности где се на практичан начин команда и јединица припрема за извршавање индивидуалних и колективних задатака у складу са мисијом која је очекује у оружаном сукобу.

Треба нагласити да је овај процес непрекидан и представља еволуиран поступак од обуке појединца, тима, одељења, послуге, посаде у индивидуалној обуци до захтевног колективног обучавања јединица и команди од најнижег до највишег ранга. У томе постоји и природна доступност обучавања „од простог ка сложенијем” у смислу комбиновања (интерродовски састави) јединица или највишег нивоа здруживања (интервидовски састави). Поред сегмента прогресивности у обуци постоји и јако битан део усмерености обуке на конкретну мисију.

То захтева од личности командног кадра који командује операцијом или учествује у њој, један интердисциплинаран приступ. Мора познавати ресурсе своје јединице материјалне и људске, мора створити у глави визију за шта јединица мора да се оспособи са датим ресурсима да би извршила добијену мисију. При томе треба уважити премису да шаблона нема и да је свака мисија и операција специфична сама по себи и тражи осмишљавање о начину њеног одвијања и ризицима који јој предстоје.

Поред незаобилазних општих начела обуке: ефективности, ефикасности, економичности и интероперабилности, ту су и посебна начела: командантска одговорност за обученост, непрекидност и прогресивност, релевантност, изазовност и занимљивост, реалност, сврсисходност, методичност, усмереност ка доктрини, као и право на грешку и свеобухватност.

Сведоци смо глобалне финансијске кризе која се неумитно одражава и на буџете за одбрану земаља, па се смањени буџетски трошкови у системима одбране одражавају и на обуку. Стога све армије прибегавају симулацијама у обуци, као рационалним и заменљивим именитељом који смањује трошкове практичног увежбавања појединца и јединице. Зато велики маневри и крупне јединице размеште-

не у простору са ефектима огромних утрошака материјалних ресурса (погонског горива, убојних средстава итд.), све чешће представљају слике прошлости.

Такозвани концепти „паметне одбране” подразумевају обучавање састава у регионално изграђеним центрима изузетности који представљају репрезент неког вида обучавања у региону за све партнерске земље (АБХО, специјалне јединице, падобранска обука, мултинационалне операције итд.).

У Војсци Србије развијен је модел симулација кроз обуку вежбајућих команди у Центру за обуку путем симулација, од 2008. године као идеја, а у пуној употреби од 2010. године. До сада је у Центру обучено и изведено 15 разних вежби – од међународних, бригадних до батаљонских и обуке декларисаних јединица.

Ове године Центар је у оквиру великих вежби типа ВИКИНГ-14, у организацији ЕК ОС САД и Армије Краљевине Шведске, представљен као издвојено вежбајуће место поред још четири земље (Бугарске, Шведске, Ирске и Грузије).

На јединствен начин команда мултинационалне бригаде, као копнена компонента уз ангажовање цивилних компоненти (УНХЦР, УНИЦЕФ, МКЦК, ОЕБС), полицијских компоненти и Црвеног крста Србије, путем рачунарских симулација, увежбава евентуална поступања у мисији УН у мултинационалној операцији стабилизације прилика и очувања мира у виртуелној земљи у сукобу. Официри Војске Србије са колегама из других армија, припадницима међународних цивилних организација, колегама из полиције и Црвеног крста, решавају супозиције креиране на моделу предвиђеном за овакав тип увежбавања.

Опремљеност адекватним софтверским пакетом и стална посвећеност напредовању у рачунарским симулацијама омогућила је Центру да се придружи великом броју армија које увежбавају по овом моделу. Оно што представља даљи напредак у обуци јесте и опремање Центра за обуку јединица за мултинационалне операције у бази „Југ” опремом за ласерске симулације живих мета, што даје могућност напредовања у обуци јединица и увезивања евентуалне обуке јединица и обуке команди путем симулација као природан след.

Очигледност у обуци повећава ефикасност, а симулације у обуци смањују трошкове и повећавају ефекте, јер већи број лица завршава обуку, оспособљава се или кондицира, а сама вежба на терену боље је припремљена, уз мање понављања, док стварна употреба јединице своди ризике на минимум. На тај начин испуњена су три основна принципа у планирању и извођењу обуке: ефективност, ефикасност и економичност. Испуњење ова три услова представља сигуран корак ка интероперабилности.

